

Dėmesio trūkumo ir hiperaktyvumo sindromas

Tomui yra 9 metai. Jis mokosi 4 klasėje. Vaikui yra diagnozuotas dėmesio trūkumo ir hiperaktyvumo sindromas (ADHD) ir skaitymo sutrikimai. Tomas taip pat susiduria su socialiniais sunkumais, nes yra kitokios rasės nei visi jo bendraklasiai. Jis serga astma ir yra linkęs į alergijas, todėl dažnai sutrinka jo kvėpavimas ir jam sunku susikaupti pamokų metu. Tomas turi problemų su smulkiąja motorika, todėl jam sunku rašyti ir atlikti vikrumo reikalaujančias užduotis. Jam sunku organizuoti, planuoti ir nustatyti prioritetus. Jis taip pat turi sunkumų su atminties išlaikymu ir prisiminimu. Tomas yra linkęs elgtis impulsyviai, todėl gali trukdyti pamokų metu. Jis greitai nusivilia ir dažnai būna prislėgtas, todėl gali kilti pykčio protrūkių. Tomas menkai save vertina ir kartais jaučiasi socialiai izoliuotas. Jam sunkiai sekasi su teksto suvokimu, sudėtinga dekoduoti ir atpažinti žodžius. Tomui visuomet reikia suteikti papildomo laiko atliekant testus ir leisti naudotis pagalbinėmis technologijomis.

Dėmesio trūkumo ir hiperaktyvumo sindromas (ADHD) yra neurologinis raidos sutrikimas, galintis turėti įtakos vaiko akademiniai, socialinei ir emocinei veiklai. Labai svarbu anksti pastebėti šį sutrikimą ir laiku imtis veiksmų, kad būtų suvaldyti ADHD simptomai. Kaip ugdymo įstaiga gali nustatyti ADHD turinčio vaiko poreikius ir juos patenkinti?

1 žingsnis - įvertinimas. Išsamus mokyklos psichologo ar kito kvalifikuoto specialisto atliktas įvertinimas gali padėti nustatyti Tomo ADHD ir skaitymo sutrikimo rimtumą. Tai suteiks informacijos, kuri padės parengti individualų planą.

2 žingsnis - bendradarbiavimas. Bendradarbiavimas yra svarbiausias dalykas sprendžiant ADHD problemą klasėje. Mokytojai gali bendradarbiauti su Tomo tėvais, mokyklos psichologais ir kitais pagalbiniais darbuotojais, kad parengtų jam individualų planą. Komanda turėtų nustatyti konkrečius tikslus, strategijas ir priemones, padėsiančias Tomui mokytis ir tinkamai elgtis. Komanda taip pat turėtų reguliariai susitikti, kad stebėtų pažangą ir prireikus atliktų koregavimus.

3 žingsnis - pritaikymas ir pakeitimai. Pritaikymai ir pakeitimai gali padėti Tomui mokytis ir suvaldyti jo elgesį klasėje. Pirmiausia reikėtų pritaikyti jo sėdimą vietą, duoti daugiau laiko atliekant įvairias užduotis ir testus, daryti dažnas pertraukas ir suskirstyti užduotis į mažesnes dalis. Mokytojai taip pat gali pasitelkti vaizdines priemones, tokias kaip tvarkaraščiai, kontroliniai sąrašai ir atmintinės, kad padėtų Tomui susikaupti. Be to, jam labai padėtų pagalbinės technologijos pavyzdžiui, audio knygos arba programos, kurios perskaito parašytą tekstą garsiai.

4 žingsnis - elgesio intervencijos. Elgesio intervencijos gali padėti Tomui išmokyti tinkamai elgtis klasėje. Norint paskatinti teigiamą jo elgesį, reikėtų nuolat jį pagirti ir apdovanoti. Mokytojai taip pat gali ugdyti Tomo savikontrolės ir savireguliacijos įgūdžius.

5 žingsnis: nukreipimas. Jeigu įtraukus intervencines priemones Tomo elgesys ir simptomai išlieka tokie patys, tėvai ir mokytojai jį turėtų nukreipti papildomam vertinimui ar paslaugoms. Tai gali būti papildoma medicininė pagalba ar terapinės paslaugos arba siuntimas į specializuotą skaitymo programą.

Apibendrinant galima teigti, kad norint patenkinti Tomo poreikius, reikia imtis šių veiksmų: įvertinimas, bendradarbiavimas, pritaikymas ir pakeitimas, elgesio intervencijos ir nukreipimas. Ankstyvas identifikavimas ir intervencija gali padėti palaikyti vaiko mokymąsi ir elgesį bei pagerinti vaikų, sergančių ADHD, rezultatus. Planas turėtų būti sukuriamas pagal kiekvieno vaiko poreikius ir reguliariai stebimas, siekiant užtikrinti vaiko pažangą. Suteikus tinkamą paramą ir intervencines priemones, Tomas gali sėkmingai mokytis ir bendrauti.